

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. július 10.*

„Előzetes döntéshozatal – Személyek szabad mozgása – Egyenlő bánásmód – Szociális kedvezmények – 492/2011/EU rendelet – A 7. cikk (2) bekezdése – Felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás – Belföldi lakóhellyel nem rendelkező hallgatók – A szülei által belföldön végzett munka tartamához kapcsolódó feltétel – Ötéves minimális időtartam – Hétéves referencia-időszak – A referencia-időszak számításának módja – A pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontja – Közvetett hátrányos megkülönböztetés – Igazolás – Arányosság”

A C-410/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal administratif (közigazgatási bíróság, Luxemburg) a Bírósághoz 2018. június 22-én érkezett, 2018. június 20-i határozatával terjesztett elő a

Nicolas Aubriet

és

a **Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, C. Toader, A. Rosas (előadó), L. Bay Larsen és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- N. Aubriet képviseletében S. Jacquet avocate,
- a luxemburgi kormány képviseletében D. Holderer, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Kinsch avocat,
- a dán kormány képviseletében J. Nymann-Lindegren és M. Wolff, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében M. Van Hoof és D. Martin, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 45. cikknek és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 141., 1. o.) 7. cikke (2) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Nicolas Aubriet (a továbbiakban: N. Aubriet) és a ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (felsőoktatási és kutatásügyi minisztérium, Luxembourg) között, annak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy a luxemburgi hatóságok N. Aubriet-től megtagadták, hogy Strasbourghban (Franciaország) folytatott felsőoktatási tanulmányok céljából a 2014/2015-ös tanévre vonatkozóan pénzügyi támogatást nyújtsanak.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 Az 492/2011 rendelet 7. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Valamely tagállamnak egy másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgárát a foglalkoztatási és munkafeltételek tekintetében nem kezelhetik állampolgársága miatt a hazai állampolgároktól eltérő módon, különösen, ami a javadalmazást, a munkaviszony megszüntetését és munkanélkülivé válás esetén az újraelhelyezést vagy újrafoglalkoztatást illeti.

(2) Az említett munkavállaló a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez.”

[....]

- 4 A 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése ugyanazt a szöveget tartalmazza, mint a 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) módosított, a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendelet (HL 1968. L 257., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 15. o.; a továbbiakban: 1612/68 rendelet) 7. cikkének (2) bekezdése.

A luxemburgi jog

A 2014-es évet megelőző szabályozás

- 5 A felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatást, amelyet Luxemburgban ösztöndíj és kölcsön formájában nyújtanak, és amely attól függetlenül kérelmezhető, hogy a kérelmező mely államban kíván felsőoktatási tanulmányokat folytatni, a 2014-es évig a loi du 22 juin 2000 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures (a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásokról szóló, 2000. június 22-i törvény, *Mémorial A* 2000, 1106. o.) szabályozta, amely több alkalommal is módosításra került.

- 6 A 2010. július 26-i törvénnyel módosított, 2000. június 22-i törvény (*Mémorial A 2010, 2040. o.*) értelmében, amely a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411) tárgyát képező alapjogvita tényállásának időpontjában hatályban volt, a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatást minden olyan hallgatónak megadták, akinek elfogadták a felsőoktatási tanulmányokra való jelentkezését, és aki akár luxemburgi állampolgársággal rendelkezett vagy luxemburgi állampolgár családtagja volt, és luxemburgi lakóhellyel rendelkezett, akár munkavállalóként, önálló vállalkozóként, olyan személyként, aki megőrizte e jogállását, vagy az előző személyek családtagjaként vagy huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkező személyként az Európai Unió más tagállamának állampolgárságával és luxemburgi lakóhellyel rendelkezett.
- 7 Mivel a 2010. július 26-i törvénnyel módosított 2000. június 22-i törvény által bevezetett, a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásokra vonatkozó luxemburgi rendszernek a Bíróság a 2013. június 20-i Giersch és társai ítéletben (C-20/12, EU:C:2013:411) megállapította az uniós joggal való összeegyeztethetlenségét, e támogatás nyújtásának a feltételeit módosította a 2013. július 19-i törvény (*Mémorial A 2013, 3214. o.*). A 2013. július 19-i törvénnyel módosított 2000. június 22-i törvény a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatást ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a hallgató Luxemburg területén rendelkezzen lakóhellyel, illetve az e területen lakóhellyel nem rendelkező hallgatók esetében ahhoz, hogy olyan munkavállalók gyermekei legyenek, akiket a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában már legalább öt éve megszakítás nélkül Luxemburgban foglalkoztattak, vagy akik ott folytatták szakmai tevékenységüket.

A 2014. július 24-i törvény

- 8 A loi du 24 juillet 2014 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures (a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásokról szóló, 2014. július 24-i törvény, *Mémorial A 2014, 2188. o.*; a továbbiakban: 2014. július 24-i törvény) hatályon kívül helyezte a módosított 2000. június 22-i törvényt.
- 9 A felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásokról szóló, 2014. július 24-i törvény 3. cikke a következőket írja elő:

„Felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásban részesülhetnek azok a 2. cikkben meghatározott hallgatók és tanulók (a továbbiakban: hallgató), akik a következő feltételek valamelyikét teljesítik:

- (1) luxemburgi állampolgár vagy valamely luxemburgi állampolgár családtagja, és a Luxemburgi Nagyhercegségben lakóhellyel rendelkezik, vagy
- (2) az Európai Unió másik tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államoknak vagy a Svájci Államszövetségnek az állampolgárságával rendelkező hallgató, aki a loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration (a személyek szabad mozgásáról és a bevándorlásról szóló, módosított 2008. augusztus 29-i törvény) 2. fejezetének megfelelően a Luxemburgi Nagyhercegségben tartózkodik munkavállalóként, önálló vállalkozóként, olyan személyként, aki megőrizte e jogállását, vagy az előző személyek családtagjaként, vagy már rendelkezik a huzamos tartózkodáshoz való joggal, vagy

[...]

- (5) a Luxemburgi Nagyhercegségben lakóhellyel nem rendelkező hallgatók esetében:
 - a) olyan munkavállaló, aki luxemburgi állampolgársággal rendelkezik, vagy az Európai Unió tagállamának [...] állampolgárságával rendelkezik, és a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás iránti kérelem előterjesztésének időpontjában a Luxemburgi Nagyhercegség területén foglalkoztatják, vagy tevékenységét ott végzi; vagy

- b) olyan luxemburgi vagy uniós tagállami állampolgár munkavállaló gyermeke, akit a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás iránt a hallgató által előterjesztett kérelem időpontjában a Luxemburgi Nagyhercegségben foglalkoztatnak, vagy aki ott végez tevékenységet, feltéve hogy e munkavállaló továbbra is hozzájárul a hallgató megélhetéséhez, valamint a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás iránt a hallgató által előterjesztett kérelem időpontjában ezt a munkavállalót a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás iránti kérelem benyújtásának időpontjától visszamenőlegesen számított hétéves referencia-időszak folyamán legalább öt évig a Luxemburgi Nagyhercegségben foglalkoztatták vagy ott folytatta tevékenységét, vagy ettől eltérően a munkavállalói jogállást megőrző személy a tevékenységének megszűnésekor megfelelt a fentiekben megállapított, hétéves időszak során legalább ötéves foglalkoztatásra vagy tevékenységre vonatkozó feltételnek.

[....]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 10 N. Aubriet, aki 1995-ös születésű francia állampolgár, Franciaországban lakik az apjánál, Bruno Aubriet-nél (a továbbiakban: B Aubriet).
- 11 N. Aubriet a 2014/2015-ös tanév kezdetekor egy strasbourgi oktatási intézményben beiratkozott *brevet de technicien supérieur* (felsőfokú technikus szakképesítés technológiai vagy szolgáltatás területen; BTS) képzésre.
- 12 N. Aubriet 2014. szeptember 29-én a luxemburgi felsőoktatási és kutatásügyi minisztérium pénzügyi támogatásokkal foglalkozó szolgálatánál kérelmezte, hogy a 2014/2015-ös tanévre vonatkozóan nyújtsanak a számára a 2014. július 24-i törvényben előírt, felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatást.
- 13 N. Aubriet e kérelmet a Luxemburgi Nagyhercegség területén dolgozó munkavállaló gyermekeként terjesztette elő.
- 14 A Franciaországban lakóhellyel rendelkező B. Aubriet ugyanis határ menti ingázó munkavállaló, aki hosszabb-rövidebb megszakításokkal 1991. október 1-je óta munkavállalói tevékenységet folytat Luxemburgban. B. Aubriet tehát munkavállalóként Luxemburgban 1991. október 1. és 2001. szeptember 30. között tíz éven át folytatott szakmai tevékenységet. A 2002. február 5-ig tartó munkanélküliségét követően ismételten a Luxemburgi Nagyhercegség területén foglalkoztatták hat éven át, azaz 2002. február 6-tól 2008. január 14-ig. 2008. január 15. és 2012. december 16. között Franciaországban folytatott szakmai tevékenységet. 2012. december 17. és 2014. szeptember 30. között ismét Luxemburgban folytatott szakmai tevékenységet, majd gazdasági okokon alapuló elbocsátás keretében újra munkanélkülivé vált.
- 15 A luxemburgi hatóságok 2014. november 5-én az N. Aubriet által a strasbourgi felsőfokú tanulmányokra vonatkozóan előterjesztett pénzügyi támogatás iránti kérelmet elutasították a 2014. július 24-i törvény 3. cikke (5) bekezdésének b) pontja alapján, azzal az indokkal, hogy B. Aubriet nem végzett szakmai tevékenységet a Luxemburgi Nagyhercegségben a pénzügyi támogatás iránti kérelem benyújtásának időpontjától, azaz 2014. szeptember 29-től visszamenőlegesen számított hétéves referencia-időszak folyamán legalább öt évig.
- 16 N. Aubriet 2015. május 6-án keresetet indított ezen elutasító határozattal szemben a Tribunal administratif de Luxembourg (luxemburgi közigazgatási bíróság) előtt. Ezen eljárást a 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet (C-238/15, EU:C:2016:949) alapjául szolgáló ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatalra utalást követően felfüggesztették.

- 17 N. Aubriet-t 2016. július 1-jén alkalmazásba vette egy luxemburgi munkaadó, amelynél N. Aubriet a tanulmányai során szakmai gyakorlatot teljesített. N. Aubriet lakóhelye továbbra is Franciaországban található.
- 18 B. Aubriet a maga részéről ismét Luxemburgban talált állást. 2017. szeptember 14-től 2017. szeptember 29-ig és 2017. október 16-tól 2018. október 15-ig a Centre commun luxembourgeois de la Sécurité sociale-nál volt biztosított.
- 19 E körülmények között a Tribunal administratif (közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Szükséges-e a luxemburgi jogalkotó által hivatkozott cél eléréséhez – vagyis ahhoz, hogy ösztönözze a felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek arányának növelését – a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásról szóló, módosított 2014. július 24-i törvény 3. cikke (5) bekezdésének b) pontja által a Luxemburgi Nagyhercegségben lakóhellyel nem rendelkező hallgatókra vonatkozóan bármilyen egyéb kapcsoló tényező figyelmen kívül hagyásával előírt azon feltétel, hogy e hallgatóknak olyan munkavállalók gyermekeinek kell lenniük, akiket a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában egy hétéves referencia-időszak folyamán legalább öt éve megszakítás nélkül Luxemburgban foglalkoztattak vagy ott folytatták tevékenységüket?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 20 Először is meg kell jegyezni, hogy bár a kérdést előterjesztő bíróság a kérdésével formálisan nem kéri a Bíróságot arra, hogy értelmezze az uniós jog meghatározott rendelkezését, hanem csupán azt kéri, hogy a Bíróság foglaljon állást abban a kérdésben, hogy „szükséges”-e egy olyan feltétel, amelyet a nemzeti jog a Luxemburg területén lakóhellyel nem rendelkező hallgatók számára ír elő ahhoz, hogy a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásban részesülhessenek, amely feltételnek lehetővé kell tennie azon cél elérését, amelyet az említett, az arányosság uniós jogi elvére hivatkozó szabályozás követ, e körülmény nem akadályozza a Bíróságot abban, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak megadja az uniós jog értelmezésére vonatkozó valamennyi olyan információt, amely hasznos lehet a számára az előtte folyamatban lévő ügy elbírálásához, függetlenül attól, hogy e bíróság a kérdésének a megfogalmazásában hivatkozott-e ezekre, vagy sem.
- 21 Amint ugyanis az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, a Bíróságnak kell a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információk összessége, és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározni az említett jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése az alapügyben szereplő jogvita tárgyára figyelemmel szükséges (2019. május 8-i EN.SA. ítélet, C-712/17, EU:C:2019:374, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 22 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból egyértelműen kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés a 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet (C-20/12, EU:C:2013:411), valamint a 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet (C-238/15, EU:C:2016:949) folytatásának tekinthető, mely ítéletek ugyanezen nemzeti bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseire válaszul születtek. Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság nem az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés szövegében, hanem magának az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak a megfogalmazásában megemlíti a munkavállalóknak és családtagjaiknak az Unión belüli szabad mozgására vonatkozó szabályokat, a jelen ügyben a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését az EUMSZ 45. cikkel összefüggésben értelmezve. Végezetül e bíróság kellőképpen kifejti azokat az indokokat, amelyek miatt kérdés merült fel benne e rendelkezések értelmezésére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít.

- 23 Következésképpen az előterjesztett kérdést úgy kell érteni, hogy az lényegében arra irányul, hogy az EUMSZ 45. cikket és a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezésekkel ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásnak a belföldi lakóhellyel nem rendelkező hallgatók számára való megadását bármilyen egyéb kapcsoló tényező figyelembevétele nélkül ahhoz a feltételhez köti, hogy a pénzügyi támogatás iránti kérelem előterjesztésének időpontjában a hallgató valamelyik szülője esetében az említett pénzügyi támogatás iránti kérelem benyújtásának időpontjától visszamenőlegesen számított hétéves referencia-időszak folyamán legalább öt éven át tartó, e tagállamban való múltbeli foglalkoztatásnak vagy e tagállamban végzett múltbeli tevékenységnek kell fennállnia, és az említett tagállam területén lakóhellyel rendelkező hallgatókra nem vonatkozik ilyen feltétel.
- 24 A 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerint valamely tagállamnak valamely másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgára a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez. Erre a rendelkezésre éppúgy hivatkozhatnak a valamely befogadó tagállamban élő migráns munkavállalók, mint a határ menti ingázó munkavállalók, akik ugyan ez utóbbi tagállamban folytatnak kereső tevékenységet, egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel (lásd ebben az értelemben: 1997. november 27-i Meints ítélet, C-57/96, EU:C:1997:564, 50. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 37. pont; 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet, C-238/15, EU:C:2016:949, 39. pont).
- 25 Az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a szakmai képesítéssel záruló egyetemi tanulmányok folytatásához nyújtott megélhetési és tanulmányi költségek fedezésére szolgáló támogatás a migráns munkavállaló számára a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szociális kedvezménynek minősül, amelyre a migráns munkavállaló gyermeke maga is hivatkozhat, ha a nemzeti jog értelmében e támogatást közvetlenül a hallgatónak nyújtják (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 38. és 40. pont; 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet, C-238/15, EU:C:2016:949, 40. pont).
- 26 Az EUMSZ 45. cikkben és a 492/2011 rendelet 7. cikkében szereplő egyenlő bánásmód elve nem csupán az állampolgárságon alapuló, közvetlen hátrányos megkülönböztetést tiltja, hanem a hátrányos megkülönböztetés valamennyi közvetett formáját is, ezek ugyanis más megkülönböztető ismérvek alkalmazásával valójában ugyanahhoz az eredményhez vezetnek (lásd: 2010. április 13-i Bressol és társai ítélet, C-73/08, EU:C:2010:181, 40. pont; 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet, C-238/15, EU:C:2016:949, 41. pont).
- 27 Az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatást ahhoz a feltételhez köti, hogy a hallgató Luxemburg területén rendelkezzen lakóhellyel, illetve az e területen lakóhellyel nem rendelkező hallgatók esetében ahhoz, hogy olyan munkavállalók gyermekei legyenek, akiket a pénzügyi támogatás kérelmezését megelőző hétéves referencia-időszak során legalább öt éven át megszakítás nélkül Luxemburgban foglalkoztattak, vagy akik ott folytatták szakmai tevékenységüket. Ilyen minimális munkavégzési időtartamra vonatkozó feltétel, noha megkülönböztetés nélkül alkalmazandó a luxemburgi, illetve a más tagállambeli állampolgárokra, nem vonatkozik a Luxemburg területén lakóhellyel rendelkező hallgatókra.
- 28 A lakóhely alapján való ilyen megkülönböztetés, amely inkább más tagállamok állampolgárainak okozhat hátrányt, mivel a belföldi lakóhellyel nem rendelkező személyek a legtöbb esetben külföldi állampolgárok (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 38. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 44. pont; 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet, C-238/15, EU:C:2016:949, 43. pont), az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetésnek minősül, amely csupán abban az esetben megengedett, ha objektív módon igazolt.
- 29 Ahhoz, hogy e megkülönböztetés igazolt legyen, alkalmasnak kell lennie valamely jogszerű cél elérésének biztosítására, és nem haladhatja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

- 30 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy amint azt a luxemburgi kormány hangsúlyozza, a 2014. július 24-i törvény a 2010. július 26-i törvénnyel módosított 2000. június 22-i törvényhez hasonló módon azt célozza, hogy Luxemburgban jelentős módon növekedjen a felsőfokú diplomával rendelkező lakosság aránya.
- 31 Márpedig a Bíróság már megállapította, hogy a felsőoktatási tanulmányok folytatásának előmozdítására irányuló cél közérdekű, uniós szinten is elismert cél, és ha valamely tagállam a lakossága magas képzettségi szintjének biztosítása érdekében lép fel, akkor jogszerű célt követ, amely igazolhatja az állampolgárság alapján történő közvetett hátrányos megkülönböztetést (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 53. és 56. pont; 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet, C-238/15, EU:C:2016:949, 46. pont).
- 32 Ami másodszor azt a kérdést illeti, hogy a tanulmányi ösztöndíj kérelmezésének időpontjában fennálló legalább ötéves munkavégzési időtartamot érintő, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló feltétel alkalmas-e az ilyen cél elérésére, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a migráns munkavállalókat és a határ menti ingázó munkavállalókat illetően a valamely tagállam munkaerőpiacán való elhelyezkedés főszabály szerint létrehozza az ezen állam társadalmába való szükséges mértékű beilleszkedést, lehetővé téve a szociális kedvezmények tekintetében a belföldi munkavállalókhoz viszonyított egyenlő bánásmódban való részesülést (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 65. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 63. pont).
- 33 A beilleszkedés többek között abból ered, hogy a migráns munkavállalók hozzájárulnak a fogadó tagállam szociálpolitikájának finanszírozásához, az ebben az államban az általuk végzett kereső tevékenység után fizetett pénzügyi és szociális hozzájárulás révén. Ennélfogva annak előnyeit ugyanolyan feltételek mellett kell élvezniük, mint a belföldi munkavállalóknak (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-542/09, EU:C:2012:346, 66. pont; 2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 63. pont).
- 34 Mindazonáltal a Bíróság már elismerte, hogy az olyan közvetett hátrányos megkülönböztetést megvalósító nemzeti szabályozás, amely korlátozza a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szociális kedvezmények nyújtását a határ menti ingázó munkavállalók számára, mivel nincs elégséges kötődésük ahhoz a társadalomhoz, amelyben anélkül végzik tevékenységüket, hogy ott lakóhellyel rendelkeznének, objektív módon igazolt lehet (lásd: 2007. július 18-i Geven ítélet C-213/05, EU:C:2007:438, 26. pont; 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet, C-238/15, EU:C:2016:949, 51. pont).
- 35 Ami konkrétan a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatásnak a migráns munkavállalók és a határ menti ingázó munkavállalók belföldi lakóhellyel nem rendelkező gyermekei számára való nyújtását illeti, a Bíróság megállapította, hogy az érintett hallgató szüleinek a kért támogatást nyújtó tagállamban való jelentős időtartamú foglalkoztatása megfelelő lehet az ezen állam társadalmához vagy munkaerőpiacához való kötődés valós mértékének bizonyítására (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 78. pont; 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet, C-238/15, EU:C:2016:949, 55. pont).
- 36 A 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet (C-238/15, EU:C:2016:949) 58. pontjában a Bíróság ebben a kontextusban elismerte, hogy az a követelmény, amely szerint ahhoz, hogy a határ menti ingázó munkavállalók gyermekei igényelhessék a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatást, a határ menti ingázó munkavállalónak minősülő szülő esetében a támogatást nyújtó tagállamban való, legalább öt éven át tartó múltbeli munkavégzési időtartamnak kell fennállnia, olyan jellegű, amely bizonyítja e munkavállalóknak az említett tagállam társadalmához való ilyen kötődését, valamint megalapozza annak észszerű valóságosságát, hogy a hallgató a tanulmányai befejeztével visszatér a támogatást nyújtó tagállamba.

- 37 Ha a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában fennálló minimális munkavégzési időtartamra vonatkozó, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló feltétel tehát alkalmas a felsőoktatási tanulmányok folytatásának elősegítésére és a Luxemburgban lakóhellyel rendelkező, felsőfokú diplomával rendelkező személyek arányának a növelésére irányuló cél elérésére, harmadszor meg kell vizsgálni, hogy a pénzügyi támogatás kérelmezését megelőző hétéves referencia-időszaknak az ötéves minimális munkavégzési időtartam számítására szolgáló, a 2014. július 24-i törvény 3. cikke (5) bekezdésének b) pontjában való bevezetése nem haladja-e meg a kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéket.
- 38 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet (C-238/15, EU:C:2016:949) alapjául szolgáló ügyben a vizsgált szabályozás a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásnak a belföldi lakóhellyel nem rendelkező hallgatók számára való megadását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a hallgató valamelyik szülője a pénzügyi támogatás kérelmezésének időpontjában megszakítás nélkül legalább öt éve Luxemburgban dolgozzon.
- 39 A Bíróság megállapította, hogy az ilyen szabályozás, mivel nem teszi lehetővé az illetékes hatóságoknak, hogy akkor is biztosítsák e támogatást, ha a szülők néhány rövid megszakítás ellenére jelentős, öt évnél hosszabb – a jelen esetben megközelítőleg nyolcéves – időtartamban végeztek munkát Luxemburgban az e kérelmet megelőző időszakban, olyan korlátozást tartalmaz, amely meghaladja a felsőoktatási diplomával rendelkezők számának a lakosság körében való növelésére irányuló jogszerű cél eléréséhez szükséges mértéket, tekintve, hogy az ilyen megszakítások nem alkalmasak arra, hogy megszüntessék a támogatás kérelmezője és a Luxemburgi Nagyhercegség közötti kapcsolatot (2016. december 14-i Bragança Linares Verruga és társai ítélet, C-238/15, EU:C:2016:949, 69. pont).
- 40 A jelen ügyben a luxemburgi kormány arra hivatkozik, hogy a hétéves referencia-időszaknak az ötéves minimális munkavégzési időtartam számítására szolgáló, a 2014. július 24-i törvény 3. cikke (5) bekezdésének b) pontjában való bevezetése éppen azt teszi lehetővé, hogy figyelembe lehessen venni a határ menti ingázó munkavállalónak minősülő szülők munkavégzésének rövid megszakításait, hiszen e referencia-időszak kiterjed az olyan helyzetekre is, amelyek esetében a határ menti ingázó munkavállalónak minősülő szülő a hétéves teljes időtartam során két éven át nem végzett tevékenységet Luxemburgban. Ugyanakkor a nemzeti jogalkotó jogosan véli úgy, hogy a csekély megszakításoktól eltérően a jelentősebb megszakítások felszámolják a határ menti ingázó munkavállalóknak és a hallgatói státuszú gyermekeiknek a Luxemburghoz való kötődését, és így megszüntetik e tagállam ahhoz fűződő érdekét, hogy e hallgatók számára támogatást nyújtson. Konkrétan a munkavégzésnek a mintegy ötéves megszakítása, amelyre B. Aubriet esetében sor került, jogosan tekinthető úgy, hogy az ilyen hatással jár.
- 41 Ezenfelül a luxemburgi kormány álláspontja szerint ahhoz, hogy lehetővé váljon a támogatás iránti kérelmeknek a tömeges standardizált eljárással megbízott hatóságok általi kezelése, szükséges egy olyan objektív és semleges kritérium alkalmazása, mint a meghatározott referencia-időszak során fennálló minimális munkavégzési időtartam, kizárva olyan más kötődési kritériumoknak a figyelembevételét, amelyek lehetővé tennék annak bizonyítását, hogy a határ menti ingázó munkavállaló részéről fennáll a luxemburgi társadalomhoz való kellő kötődés.
- 42 Az ilyen lehetőség ugyanis azt jelentené, hogy a pénzügyi támogatás iránti kérelmek kezelésével megbízott hatóságoknak minden egyes ügy különleges körülményeit figyelembe kellene venniük, és esetenként értékelniük kellene, hogy fennáll-e egy szubjektív elem, nevezetesen „a luxemburgi társadalomhoz való kellő kötődés” azon határ menti ingázó munkavállalók esetében, akiket a hétéves referencia-időszak során az ötéves időtartamtól kevesebb időn át foglalkoztattak. Márpedig a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve és az arányosság elve nem értelmezhető úgy, hogy az ilyen esetenkénti értékelést kíván meg a tömeges standardizált eljárással megbízott hatóságoktól.
- 43 Meg kell azonban állapítani, hogy az alapügyben N. Aubriet-től megtagadták a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott állami pénzügyi támogatást annak ellenére, hogy az édesapja a pénzügyi támogatásnak a fia általi kérelmezését megelőző években tartósan, jelentős időtartamon át, jóval az

ötéves minimális tartamot meghaladó ideig volt munkavállaló Luxemburgban, B. Aubriet ugyanis a Luxemburgi Nagyhercegségben több, mint tizenhét éven át volt adóalany, és több mint tizenhét éven át járult hozzá e tagállam szociális biztosítási rendszeréhez azon huszonhárom éves időszakban, amely megelőzte a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásnak a fia általi kérelmezését, mely időszak nevezetesen 1991-től 2014-ig tartott.

- 44 B. Aubriet azonban nem felel meg a 2014. július 24-i törvény által előírt referencia-időszakban fennálló minimális munkavégzési időtartamot érintő feltételnek, mivel a Luxemburgban folytatott tevékenységét a 2008. január 15. és 2012. december 16. közötti időszakban megszakította annak érdekében, hogy a lakóhelye szerinti államban munkát találjon.
- 45 Amint arra B. Aubriet helyzete rávilágít, a határ menti ingázó munkavállaló által a pénzügyi támogatás kérelmezését megelőző hétéves referencia-időszakban Luxemburgban végzett munka kizárólagos figyelembevétele nem elégséges ahhoz, hogy teljeskörűen értékelni lehessen az említett határ menti ingázó munkavállaló részéről fennálló, a luxemburgi munkaerőpiachoz való kötődés szintjét, különösen ha a referencia-időszakot megelőzően már jelentős időtartamon át foglalkoztatott volt e munkaerőpiacon.
- 46 Következésképpen az olyan szabály, amelyet az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás ír elő, amely a felsőfokú tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásnak a belföldi lakóhellyel nem rendelkező hallgató számára való megadását ahhoz a feltételhez köti, hogy valamelyik szülője esetében a pénzügyi támogatás kérelmezését megelőző hétéves referencia-időszak során legalább öt éven át tartó múltbeli luxemburgi munkavégzési tevékenységnek kell fennállnia, olyan korlátozást tartalmaz, amely meghaladja a felsőoktatási diplomával rendelkezők számának a lakosság körében való növelésére irányuló jogszerű cél eléréséhez szükséges mértéket.
- 47 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 45. cikket és a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezésekkel ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásnak a belföldi lakóhellyel nem rendelkező hallgatók számára való megadását ahhoz a feltételhez köti, hogy a pénzügyi támogatás iránti kérelem előterjesztésének időpontjában a hallgató valamelyik szülője esetében az említett pénzügyi támogatás iránti kérelem benyújtásának időpontjától visszamenőlegesen számított hétéves referencia-időszak folyamán legalább öt éven át tartó, e tagállamban való múltbeli foglalkoztatásnak vagy e tagállamban végzett múltbeli tevékenységnek kell fennállnia, mivel e szabályozás nem teszi lehetővé kellőképpen széles körben annak vizsgálatát, hogy az ezen tagállam munkaerőpiacához való kellő kötődés esetlegesen fennáll-e.

A költségekről

- 48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 45. cikket és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezésekkel ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatásnak a belföldi lakóhellyel nem rendelkező hallgatók számára való megadását ahhoz a feltételhez köti, hogy a pénzügyi támogatás iránti kérelem előterjesztésének időpontjában a hallgató valamelyik

szülője esetében az említett pénzügyi támogatás iránti kérelem benyújtásának időpontjától visszamenőlegesen számított hétéves referencia-időszak folyamán legalább öt éven át tartó, e tagállamban való múltbeli foglalkoztatásnak vagy e tagállamban végzett múltbeli tevékenységnek kell fennállnia, mivel e szabályozás nem teszi lehetővé kellőképpen széles körben annak vizsgálatát, hogy az ezen tagállam munkaerőpiacához való kellő kötődés esetlegesen fennáll-e.

Aláírások